

בית משפט השלום בבת ים

2023 ינו 31
29476-02-20

פלוני נ' אוראגן - תירוש בע"מ

אידית קליימן-בלק

השופטת

פלוני
ע"י עו"ד אטד לוי ואח'

תובע

- נגד -

אוראגן - תירוש בע"מ
ע"י עו"ד א. רוטשטיין
עו"ד יעל שקד

נתבעת

פסק דין

במסגרת עבודתו של התובע, גבר צעיר בתחילת שנות השלושים לחייו, בגלריה העוסקת במכירה פומבית של חפצי אומנות, נפגע הלה בגבו בעת שניסה להרים ולהוביל פסל ברונזה כבד מביתה של אחת מלקוחות הנתבעת.

הדיון להלן נסוב סביב השאלה: האם צלח התובע להוכיח את נסיבות אופן קרות התאונה כנטען על ידו ובמידה וכן, האם אכן מדובר בהרמת משא כבד באופן המקיים חבות כלפי מעסיקתו? אלו השאלות העומדות במרכז המחלוקת והדורשות הכרעה בתובענה זו.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

רקע כללי והצגת הצדדים

1. עסקינן בתביעת נזקי גוף שנגרמו לתובע, יליד 23/2/1987, כיום בן 36 בקירוב, אשר נפגע בתאונת עבודה מיום 12/4/2018, בן 31 במועד התאונה. על פי הנתען, התאונה ארעה בביתה של אחת מלקוחותיה של הנתבעת, במהלך ניסיון של התובע, בצוותא עם עובד נוסף, להרים פסל מתכתי כבד וגדול מימדים על מנת להעמיסו לתוך ארגז משאית לצורך הובלתו לחצריה של הנתבעת. (להלן: "התאונה").
2. הנתבעת, מעסיקתו של התובע במועד התאונה, הנה בית מכירות " המעמיד למכירה פומבית יצירות אמנות שמוצעות למכירה על ידי מוכרים פרטיים, יורשים, גלריות, כונסי נכסים ובתי משפט". (סעיף 3 בתצהיר מנהל ובעלי החברה הנתבעת). **טענות הצדדים בתמצית**
3. לטענת התובע, ביום התאונה נדרש להרים בצוותא עם עובד נוסף פסל מתכת כבד מאוד (של הפסל תומרקין), המוערך על ידו במשקל של כ- 120 ק"ג. לדבריו, עת רכן וניסה להרימו לאחר שהפסל הושכב על הרצפה על ידי העובד הנוסף, לנוכח משקלו הרב של הפסל נשמט הפסל מידי, ובאותו הרגע חש חולשה וכאבים עזים בכל גופו. לטענת התובע, התאונה ארעה כתוצאה מהתרשלותה הישירה של הנתבעת אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שהורתה לתובע להרים פסל כבד, מבלי שסיפקה לו ציוד הרמה מתאים ובטיחותי וסביבת עבודה בטוחה לביצוע העבודה. מוסיף התובע וטוען כי במסגרת עבודתו אצל הנתבעת, לא עבר הדרכת בטיחות בקשר להרמת משאות כבדים, וזאת בניגוד לתקנות הייעודיות החלות על המעסיק בעניין זה.
4. מוסיף התובע וטוען כי הנתבעת הפרה כלפיו חובות חקוקות המנויות, בין היתר, בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954, בפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970, את החובות המנויות בתקנות 2-6,8 לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי) התשנ"ז, 1997 וגם את התקנות המנויות בארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים)- התשנ"ט 1999 כמו גם תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), תשנ"ו 1996.
5. במצב דברים זה, טוען התובע כי בנסיבות דנן מוצדק להעביר את נטל השכנוע כי לא הייתה התרשלות, לפתחה של הנתבעת ולהחיל את הכלל של "הדבר מדבר בעדו" כמצוות סעיף 41 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנזיקין"), וכי יש לראות בפסל הכבד אותו נדרש להרים, כ"דבר מסוכן" כמשמעו בסעיף 38 בפקודת הנזיקין, וגם בשל כך מוצדק להעביר את נטל השכנוע על כתפי הנתבעת.
6. מנגד, מכחישה הנתבעת בכתב הגנתה את נסיבות התאונה ואת חבותה לפצות את התובע. במסגרת זו, טוענת הנתבעת כי מלאה את כל חובותיה כמעסיק סביר, וכי יש לפסוק לחובת התובע רשלנות תורמת מכרעת בשיעור של 100% מכיוון שנפגע בעקבות חוסר תשומת ליבו ופזיזותו תוך הפעלת שיקול דעת מוטעה, וזאת ללא כל קשר למעשה או מחדל של הנתבעת. עוד טוענת הנתבעת כי התובע נפגע בשל כך: "שלא אחז בפסל בצורה נאותה כפי שהיה מצופה מהתובע" וכי העובדים "הונחו כי

במידה ומדובר בחפץ כבד, מוזמן מנוף או כל אמצעי הרמה אחר" (סעיפים 32(ב) ו-35 לכתב ההגנה). לטענת הנתבעת נסיבות המקרה דנן אינן מצדיקות העברת נטל השכנוע לפתחה מכוח סעיפים 41 ו/או 38 לפקודת הנזיקין. **המסגרת הנורמטיבית ביחסי השכנות של מעסיק-עובד**

7. הלכה פסוקה כי במערכת היחסים שבין המעסיק לעובד, ככלל, במרבית המקרים, קיימת חובת זהירות מושגית ואף קונקרטיית. על פי הפסיקה הנוהגת, מוטלת על המעסיק החובה לנקוט באמצעים סבירים במטרה להגן על העובד מפני סיכונים המצויים במקום או בתהליך העבודה. זוהי חובה המוטלת על המעסיק באופן ישיר ואישי, והיא אינה ניתנת להעברה (ראה מ' ויסמן, "תביעות רשלנות בנזיקין", עמ' 429-439 והאסמכתאות המובאות שם). הרציונל מאחורי קביעה זו גלום בהנחה כי המעסיק הוא זה שאחראי על אופן עבודתו של העובד, תנאי וכללי הביטוח והגהות בעבודתו וכי סיכונים הקשורים לסביבת העבודה, נתונים לפיקוחו ולשליטתו של המעסיק. המשמעות האופרטיבית בקביעה נורמטיבית זו היא כי מיוחסת למעסיק צפיות טכנית ונורמטיבית ביחס לנזק אשר עלול להיגרם לעובדו (ראה ע"א 707/79 וינר נ' אמסלם, פ"ד לה (2) 209; ע"א 655/80 מפעלי קרור בצפון בע"מ נ' אסתר מרציאנו, פ"ד לו (2) 592; ע"א 5425/97 עיריית קרית מוצקין נ' נטליה דביר, פ"ד נג (3) 172). היקף האחריות המוטלת על המעסיק הינה רחבה למדי וכוללת בחובה חובה פוזיטיבית המתבטאת בצורך להזהיר עובד מפני סיכונים קיימים, להדריכו, לפקח עליו, לספק ציוד עבודה מתאים במקום שזה נדרש, וככלל, למנוע באופן אקטיבי התממשות של סיכונים פוטנציאליים במקום העבודה (ראה מ' ויסמן, הנ"ל, עמ' 440-469 והאסמכתאות המובאות שם).

8. ראו גם קביעת ביהמ"ש העליון בע"א 417/75 **בן דוד נ. כורדאנה**, ל"א (1) פד"י, בעמ' 829 סיפא: "מעביד המעמיד בסכנה את עובדיו על ידי יצירת סיכונים במקום העבודה, וסומך אם אפשר לאמר כך על "נס", שהעובדים יתגברו עליהם בכוחות עצמם אינו יוצא ידי חובת הזהירות שהוא חב להם, וגם אינו יכול להאשימם בחוסר זהירות אם הנס אינו מתרחש והם אינם מצליחים בדרך הרגילה להציל עצמם מתוצאתם הרגילה".

9. בע"א 4486/11 **פלוני נ' פלוני** [פורסם בבנון] מיום 15/7/2013 (להלן: "הלכת פלוני") הוצע מודל עדכני בכל הנוגע לניתוח עוולת הרשלנות, כאשר עיקרו של מודל זה הוא: "לבחון תחילה את ההתנהגות שגרמה לנזק, קרי, ההתרשלות עצמה, במסגרתה להפעיל את מבחן הציפיות, ורק לאחר מכן לבחון את קיומה של חובת הזהירות במובן של מסננת של שיקולי מדיניות השוללים את האחריות חרף קיומה של התרשלות." (עמ' 11). ראה דבריו של כב' השופט עמית בעמ' 16-17 לפסק הדין: "בעוד שעל פי המודל המסורתי סדר הדברים הוא תמיד "חובה תחילה", הרי שהמודל המוצע של "התרשלות תחילה", לא יחול בכל מקרה ומקרה, אך יחול במרבית המקרים הנידונים באופן שכיח בבתי המשפט והמשתייכים ל"ליבת דיני הנזיקין" (גלעד, גבולות האחריות עמ' 469). הכוונה לאותם נזקים פיזיים של ניזוקים ישירים המהווים את חלק הארי של תביעות הנזיקין הנידונות בבתי המשפט, שלגביהם כבר התפתחה מעין חזקת חובה בפסיקה. לכן, אין טעם לחזור ולהידרש מבראשית לשאלת חובת הזהירות של מעביד-עובד, רופא-חולה, מורה-תלמיד, נותן שירות-לקוח, בעלים ומחזיק במקרקעין וכיו"ב. במקרים מעין אלה, המהווים את מרבית תביעות הנזיקין המתנהלות בבתי המשפט, נתחיל בבחינת

ההתרשלות, לאחר מכן בקשר הסיבתי, ובסוף הדרך נבחן אם קיימים שיקולי מדיניות בגינם יש לשלול את החובה (מה שחריג כשלעצמו בסיטואציות הנמצאות בליבת דיני הנזיקין) (הדגשה אינה במקור- א.ב.).

10. בהמשך הניתוח, מזקק כב' השופט עמית ומגדיר מה ייחשב כהתנהגות עוולתית = כהתנהגות היוצרת סיכון צפוי ובלתי סביר וכדבריו שם: "נקודת המוצא היא כי התנהגות מסוימת תאופיין כעוולתית, כאשר היא יוצרת סיכון צפוי ובלתי סביר, ומכאן, שהנזק מושא התביעה צריך להיות התממשות של אותו סיכון." (סעיף 21 עמ' 17 להלכת פלוני).

11. לשון אחר, בכל תביעה בגין תאונת עבודה יש לבחון תחילה את נסיבותיו של המקרה על מנת לבחון האם התקיים יסוד ההתרשלות מצד המעסיק, דהיינו, הפרת חובת הזהירות. במסגרת זו, יש לבחון האם בנסיבות המקרה הספציפי, היה מדובר בסיכון בלתי סביר שהתממש וגרם לנזק והאם הייתה אפשרות מצד המעסיק, לצפות מבעוד מועד את קרות הנזק או את הליך הגרימה, להבדיל ממצב בו התעלם ביודעין או מתוך עצימת עיניים מסיכון בלתי סביר הכרוך בביצוע העבודה. ראה בעניין זה ע"א 663/88 יהודה שריזיאן נ. לבידי אשקלון בע"מ מז (3) 225 בעמ' 229-230: "אמצעי הזהירות הסבירים הינם פונקציה של אופיו יוצא הדופן של הסיכון, של מידת הסיכון, ושל מידת הסכנה לשלומם ולבריאותם של העובד, הנובעת מאותו סיכון אם אכן יתממש. ההבחנה בין סיכון "רגיל" לסיכון "שאינו רגיל" משתנה מעניין לעניין על פי נסיבותיו ובכל מקרה תישאל שאלת הציפיות." (הדגשה אינה במקור- א.ב.)

12. ומן הכלל אל הפרט; כפי שהצבענו לעיל, דומה כי אין צורך להכביר במילים בדבר קיומה של חובת זהירות במערכת היחסים שבין מעסיק לעובד. חובה זו כחובה מושגית, נקבעה בפסיקה ענפה והינה בבחינת הלכה פסוקה שהרי יחסי השכנות של מעסיק-עובד, נמצאים בליבת דיני הנזיקין. משכך, השאלה הנשאלת ואשר סביבה יישוב הדיון היא: האם בנסיבות המקרה דנן ועל בסיס המסכת הראייתית שנפרשה בפני בית המשפט, עמד התובע בנטל השכנוע להוכיח קיומו של סיכון צפוי ובלתי סביר אשר הוא בלבד מקים התנהגות עוולתית של המעסיקה כלפיו.

המסד הראייתי בנוגע לנסיבות התאונה

13. המסכת העובדתית בתובענה דנן נשענת על עדויותיהם של התובע, מנהל ומנכ"ל הנתבעת-מר דב חזן, ובנו מר אמיתי חזן המשמש כסמנכ"ל יחיד בחברה הנתבעת. מטעם התובע העידה גם אימו, גב' שולמית הרי (בסוגיית הנזק).

14. אופי העבודה אצל הנתבעת- כאשר נשאל התובע לגבי אופי עבודתו אצל הנתבעת הדגיש כי הועסק בלוגיסטיקה ועבודות קטנות וקלות ואולם מעולם לא בעבודות סבלות. ראה דבריו: "אני הייתי בלוגיסטיקה, הייתי צובע את המקום ומסדר מבחינת שיפוץ ריצוף או לתלות עבודה, להעביר תמונות ממקום למקום, אף פעם לא להרים פסלים כבדים, קטנים אין בעיה. לא הכינו אותי להיות סבל, ולא הדריכו אותי להיות סבל בעבודה." (פרוטוקול, עמ' 27).

15. נסיבות התאונה- כך מתאר התובע את נסיבות התאונה בתצהירו: "התאונה ארעה במהלך ותוך כדי עבודתי, כאשר נדרשתי לצורך עבודתי להרים עם עובד נוסף פסל כבד מאוד, במשקל של 120 ק"ג, אני והעובד הנוסף ניסינו להרים את הפסל, אולם

תוך מספר שניות עקב המשקל הרב אני נפלתי קדימה ותוך כדי הפסל נפל לי מהידיים... נתקפתי חולשה, וכאבים בידיים, כתפיים, גב, מפשעה, בטן ורגליים". התובע מציין כי העובד הנוסף אשר שמו נאזאר, הצליח בסופו של דבר לגרור ולהעמיס את הפסל לתוך ארגז המשאית. בהמשך מציין התובע כי עם הגעת המשאית לחצרי הנתבעת נדרשו מספר עובדים כדי לעזור בהרמת ונשיאת הפסל לתוך הגלריה. כך תיאר התובע את נסיבות התאונה בחקירתו הנגדית: "הפסל היה בסלון, התקשרתי לאמיתי לבן של דוב, אמרתי לו שהפסל כבד מידי אני לא יכול להרים אותו, פסל מברזל, לא זוכר אם זה היה סמוראי, הוא שכנע אותי לנסות, ניסיתי להרים אותו, בדיוק בשנייה שהתכופפתי להרים אותו, בדיוק 20 שניות התרסקתי כל הגוף שלי חולשות, מהידיים רגליים לקח לי קרוב ל-20 דקות לחזור לעצמי... אחרי 15-20 שניות מהרגע שאני מרים את זה, בבת אחת התמוטטתי" (פרוטוקול, עמ' 28). כשהתבקש התובע לפרט בדיוק את אופן הרמת הפסל עד נפילתו, השיב: "הפסל עומד, נזאר הוריד את הפסל מהראש שלו עד למצב שהוא עומד. הוא תפס מהרגליים כשהפסל בשכיבה, ואני הרמתי מהראש של הפסל". עת אומת התובע עם טענת הנתבעת לפיה היו אמצעי הרמה במשאית כגון חבלים וכפפות, השיב: "לא היו שום דבר, לא היו חבלים. הייתה עגלה שבורה, לא הייתה רתמה ולא שום חבל שמחזיק אותי להרים דבר כזה, לא חבל הרמה. לא שום כלים שיכולים לסייע לי לעשות עבודה כזו, או הדרכה. לא הגעתי לשם להיות סבל". (פרוטוקול, עמ' 19). כאשר נשאל בדבר טענתו להיעדר הדרכה ואיזו הדרכה ציפה לקבל ממעסיקתו, השיב: "להיות סבל, איך להרים פסל כזה כבד ששוקל 120 קילו, אני לא יודע איך להרים אותו". (פרוטוקול, עמ' 30). בהמשך, עת אומת התובע עם טענת סמנכ"ל הנתבעת לפיה נאמר לו ביום התאונה כי במידה והפסל כבד, הנתבעת תספק למקום אמצעי הרמה, שלל זאת מכל וכל וטען כי מעסיקו לא הציע לו פתרון אחר, אלא דווקא הפציר בו להרים את הפסל חרף משקלו הכבד. לדבריו: "אמרתי לו שלא נצליח להרים את זה והוא שכנע אותי. אמרתי לאמיתי שזה פסל כבד שלא אצליח להרים את זה והוא שכנע אותי והשתכנעתי להרים וכתוצאה מזה, זה מה שקרה." (הדגשה שלי- פרוטוקול, עמ' 30).

16. מר דב חזן, מנהל הנתבעת מספר בתצהירו ובחקירתו כי מדובר בעסק משפחתי הקיים מזה 30 שנה, בו מועסקים בין 12-15 עובדים. בתצהירו מציין כי פועלה של הנתבעת הנה במכירת חפצי אומנות המועברים אליה על ידי אנשים פרטיים וגלריות, כאשר ברוב המוחלט של המקרים, המוכרים הם אלו שמעבירים בעצמם את חפצי האומנות לגלריה, ורק כאשר המוכרים מבקשים באופן מיוחד, שולחת הנתבעת את עובדיה לאסוף את הפריטים מבית הלקוח, כפי שארע במקרה דנן. לטענת חזן, המשאית של הנתבעת מצוידת "באפודי משא מקצועיים, בחבלים וכמובן בעגלת המשאות". (סעיף 9 לתצהירו). בחקירתו מציין חזן כי שיקול הדעת, אם להוביל את הפריט לגלריה אם לאו, הוא בסופו של דבר של העובד עצמו הנמצא במקום. (פרוטוקול, עמ' 40). אשר למשקל הפסל הנטען, טוען חזן בתצהירו ובחקירתו כי חרף העובדה שהתובע "תפס את הגב", העובד השני (נאזאר) הרים את הפסל לבדו ובכוחות עצמו למשאית. (פרוטוקול, עמ' 40, סעיף 12 לתצהירו). אשר לאופי העבודה בגלריה ציין חזן: "מצלצל לקוח מהחנייה, יש לי ציורים תשלחו מישהו שיוריד אותם. רוב העבודה היא לשבת לחכות שמישהו יקרא לך, העבודה הגדולה שיש היא בארבע מכירות שיש בשנה, אם זו מכירה של ציורים, לקחת צלם שיצלם, להוריד למטה ולתלות את הציור על הקיר. כשיש מכירה של

תכשיטים ופורצלן ופסלונים זה להכניס לתוך הוויטרינות. (פרוטוקול, עמ' 40).
כאשר התבקש חזן להתייחס לדברים שאמר בקדם המשפט ביום 28/12/21 שם
כינה את התובע "מתחזה", השיב: "גב זה קלאסי לנסות ולהתחזות". (פרוטוקול,
עמ' 41).

17. בחקירתו של סמנכ"ל הנתבעת, אמיתי חזן, תמך הלה בעדות של אביו לפיה
המשאית צוידה בזמנים הרלוונטיים בחגורות מיוחדות ועגלת משא. אשר לטענת
התובע כי עגלת המשא הייתה שבורה, טען: "העגלה לא הייתה שבורה, היה לה
כמו הרבה פעמים לעגלה, גלגל שקצת מתנדנד. מעבר לזה העגלה המשיכה להיות
בשימוש שנה או שנתיים, ואח"כ גם רכשנו עוד עגלה בנוסף. אבל אותה עגלה עדיין
נמצאת אצלנו". (פרוטוקול, עמ' 36). אשר לעניין ההדרכה שמקבלים העובדים
השיב אמיתי: "אני לא יודע כי מי שעשה את ההדרכה, זה היה העובד שעזב
כשפלוני (התובע) הגיע, אני לא מכיר את התיעוד של ההדרכה" (פרוטוקול, עמ'
39).

18. כאשר נשאל אמיתי על ידיעתו המוקדמת בדבר גודלו ומשקלו של הפסל אותו נשלח
התובע להביא באותו היום לגלריה, השיב: "קודם כל ברוב הגדול של המקרים לא
אנו קובעים מה הדברים שיגיעו, יש מנהל מחלקת אומנות של החברה שמו אלון
שטיגליץ, הוא בקשר עם הרוב הגדול של הלקוחות, מדבר איתם על איזה פריטים
יש להם. במקרים מסוימים אם שולחים צילומי אנו יודעים לפני, ואז הוא אומר להם
מה אנו רוצים לקבל ומה לא. יש מקרים שהם אומרים לו שיש ציור של סימון או
תומרקין או רובין, ומגיעים לבית ולא יודעים מה יש לראות, יש אנשים מבוגרים שלא
יודעים לצלם. מגיעים לבית ולא יודעים מה יש בדיוק שם. לגבי הפסל של תומרקין,
אני יכול לומר לך ש-95% מהיצירות שלו הם פסלים קטנים, גם אם אמרו לנו
שמדובר בפסל של תומרקין אנו לא יודעים אם מדובר בגדול או קטן". (פרוטוקול,
עמ' 36-37). בהמשך דבריו אישר כי כאשר הם יודעים מראש כי מדובר בפריט
אומנות גדול/כבד, החברה מארגנת הובלה חיצונית. ראה דבריו: "בדרך כלל
שאנחנו יודעים שמדובר בפריטים כבדים, אז אנו מארגנים הובלה חיצונית. במקרה
זה, לא ידענו אם יש דברים כל כך כבדים ולכן יצא הצוות של החברה כמו שיוצא
במרבית המקרים שלוקחים מספר פריטים" (עמ' 37 לפרוטוקול). בהמשך דבריו
אישר אמיתי את אשר טוען התובע, כי הרמת פסל מסוג זה הינה עבודה חריגה
ויוצאת דופן שכן בדרך כלל מרבית העבודות או פרטי האומנות אותם מתבקשים
העובדים לאסוף ולנייד הינם קטנים יותר (עמ' 39 לפרוטוקול: "רוב הדברים יותר
קטנים").

19. אשר לשיחת הטלפון שהתנהלה בינו לבין התובע לפני הרמת הפסל, במהלכה טען
התובע כי התריע על משקלו הרב של הפסל, השיב אמיתי: "פלוני אמר לי שהם
מעלים את הציורים ויש פה פסל אחד שנראה קצת כבד, שלא בטוח שאוכל להרים
אותו. ולא רק מבחינת המשקל אלא גם מבחינה הזו שהוא עובר במעבר, ואם
אפשר ללכת מיציאה אחרת. אמרתי לפלוני שאני לא רואה את הפסל ואת המעבר,
ואם יכולים להרים את הפסל בסדר, ואם לא נשלח מובלים או נמצא פתרון אחר,
במילים האלה... אמרתי לפלוני אתה במקום ותראה אם אפשר להעביר את זה
במעבר ולהעלות אותו למשאית. ניתן לשאול גם עובדים אחרים... אמרתי לו
שאתה במקום אתה יכול לראות מה המצב". בתצהירו מציינ אמיתי בעניין זה: "הוא
ציין שהפסל האמור נראה כבד, ובהתאם השבתי לו כי הואיל והוא נמצא בשטח-

שיפעיל את שיקול דעתו... (פרוטוקול, עמ' 36-37, ראו גם סעיף 5 בתצהירו של אמיתי). **דין והכרעה**

20. לאחר שעיינתי בראיות שהוצגו לפני ושמעתי את בעלי הדין ועדיהם, באתי למסקנה כי התובע צלח להרים את נטל השכנוע ולהוכיח את נסיבות התאונה וכי תאונת העבודה בה נפגע בעת עבודתו אצל הנתבעת, נגרמה בשל התרשלות הנתבעת כלפיו. ובמה הדברים אמורים?

21. ראשית, ניתן להסיק ולומר כי גרסתו של התובע להיותו של הפסל כבד אינה מוכחשת וכך גם לא מוכחשת העובדה כי דברים אלו הובאו בזמן אמת לידיעת הנתבעת, שמצידה לא דאגה לספק לתובע פתרונות אופרטיביים מלבד הותרת ההחלטה לשיקול דעתו של העובד. שנית, הסתירה בין גרסת התובע, הטוען כי הונחה ואף שוכנע על ידי מנהלי הנתבעת להרים את הפסל חרף משקלו הכבד, לבין גרסת הנתבעת, אשר מנהליה טוענים כי לא הורו לו לעשות כן אלא הותירו את ההחלטה בידי ובהתאם לשיקול דעתו, אינה מעלה ואינה מורידה לענייננו שכן גם לשיטת הנתבעת עצמה, ברגע שעובד שלה מתריע בפניה על קושי או על סיכון פוטנציאלי בביצוע עבודה כלשהי, שומה היה עליה לפעול בצורה אקטיבית ולספק פתרונות ריאליים וסביבת עבודה בטוחה ולא לטמון ראשה בחול ובצורה פסיבית לגלגל את האחריות על כתפיו של העובד שאך רוצה לרצות את מעסיקו ולבצע את המבוקש והמצופה ממנו. עם כל הכבוד לטענת הנתבעת, מעסיק לא יכול לצאת ידי חובתו ולא יכול לפטור עצמו בלא כלום באמירה לעובד של "תעשה איך שאתה מבין כי אתה זה שנמצא בשטח". התובע עובד פשוט, לא הוסמך ולא נשכר לספק שירותי סבלות לנתבעת והתנערות זו של הנתבעת מחובותיה כמעסיק, לא יכולה להתקבל על הדעת.

22. טוענת הנתבעת בסיכומיה כי עדותו של התובע הנה עדות בעל דין יחידה, כאשר היעדר זימונו של נאזאר- העובד שהרים את הפסל בצוותא עמו ולמעשה היה העד היחיד לתאונה צריכה לפעול לחובת התובע, וכי יש להפעיל בעניין זה את ההלכה הנהוגה בדבר המשמעות הראייתית של אי הבאת עד. גם טענה זו בניסיונות המקרה דנן, אין בידי לקבל כלל ועיקר ואסביר: נאזאר, היה עובד של הנתבעת בזמנים הרלוונטיים ומשכך מצופה ממנה לזמנו כעד מטעמה. אדרבא, במעמד הדין מיום 28/12/21 עדכן מר חזן בעצמו כי אמנם נאזאר כבר אינו עובד אצל הנתבעת שכן חזר לאוקראינה, אולם הצהיר כי בכוונתו לזמנו לעדות כעד הגנה ואף להגיש תצהיר מטעמו. משכך, אין די בטענה הלאקונית והסתמית שהעלה חזן בתצהירו לפיה, ראה זה פלא, לא יעלה בידי הנתבעת להביא את העד לעדות בשל המצב השורר באוקראינה. במסגרת זו, לא פורטו הניסיונות שנעשו לזמן את העד, אם בכלל, ואף אם אצד כברת דרך לקראת הנתבעת ואקבל טענתה לפיה המצב הביטחוני השורר באוקראינה אכן מהווה קושי אובייקטיבי המונע הגעת העד לישראל, עדיין ניתן היה לעשות ניסיון להעידו באמצעות היוועדות חזותית (VC) המצויה באולמות בתי המשפט במחוזותינו, באמצעות מתנהלים כיום ישיבות הוכחות עם עדים מעבר לים, כדבר שבשגרה ללא צורך בהגעת העד לישראל. מאומה מזה לא נעשה ולמעשה תצהירו של חזן שותק בנושא זה ולא מספק כל הסבר המניח את הדעת למחדל לזמן את העד, עליו ביקשה להשליך את יהבה, לעדות. דברים אלו מובילים למסקנה, כי הנתבעת, אשר בידיה מצויים פרטיו של העד אשר הועסק על ידה כעובד זר בישראל, ואשר הייתה מי שהצהירה על כוונתה

לזמנו כעד מטעמה, ויתרה על זימונו משיקולים השמורים עימה והדבר פועל לחובתה ולא לחובת התובע.

23. מוסיפה וטוענת הנתבעת בעניין זה בסיכומיה, כי התובע לא זימן לעדות מטעמו את הלקוחה אשר בחצריה ארעה התאונה. דינה של טענה זו, בדומה לקודמתה, להידחות. עסקינן בלקוחה של הנתבעת, התובע אינו מכיר אותה, אינו מצוי בקשר עימה וביקר בביתה במסגרת עבודתו פעם ראשונה ויחידה ביום התאונה. ככל שסברה הנתבעת כי הלקוחה הייתה עדת ראייה, או כי בידי אותה לקוחה עדות שיש בכוחה להפריך גרסתו של התובע, למשל בדבר משקלו וגודלו של הפסל, שומה היה עליה לזמנה. אם לא די בזה, במהלך חקירתו של אמיתי הסתבר כי החברה מעסיקה בין שורותיה מנהל מחלקת אומנות שהוא זה אשר עומד בקשר מול הלקוח והוא מודע היטב באיזה פריט אומנות מדובר, שוויו וערכו האומנותי וכדומה ועל כן אילו רצתה הנתבעת לקעקע את גרסת התובע בנוגע לגודלו, משקלו, מיקומו או דרך הובלתו של הפסל דנן, מה מנע ממנה לזמן את אותו העובד, בשם אלון שטיגליץ, שכל המידע הנ"ל נמצא בידיעתו האישית לחקירה כעד מטעמה? לנתבעת הפתרונים.

24. במצב דברים זה, כאשר אין חולק כי מנהלי הנתבעת לא היו עדי ראייה לתאונה, והעובד היחיד ששהה לצד התובע בעת קרות התאונה לא זומן לעדות חרף הבטחתה של הנתבעת לעשות כן, אכן עסקינן בעדות בעל דין יחידה. עם זאת, סבורתני כי די בראיות ובעדויות שהוצגו לפניי כדי לקבל גרסתו של התובע הן לעצם קרות התאונה והן בקשר למשקלו החריג של הפסל והיותו משא כבד שאינו מיועד להרמה והנפה לתוך ארגז המשאית אך ורק בכוח הידיים ללא ציוד הרמה ייעודי חיצוני, במתכונת בה הדבר נעשה. ובמה דברים אמורים?

25. **ראשית**, בטופס "בקשה למתן טיפול רפואי לנפגע עבודה" (בל/250) מיום 10/5/18 עליו כידוע חותם המעסיק, מצוין בזו הלשון: "העובד נשלח ללקוחה לאסוף פרטי אומנות כאשר הוא ועובד נוסף הרימו פסל כבד נתקף פלוני בכאבי גב חזקים מאז הוא עדיין נתון בכאבים ממושכים" (הדגשה שלי- א.ב.). אמנם, במסגרת חקירתו של אמיתי, טען האחרון כי המסמך אינו חתום בכתב ידו. עם זאת, אישר כי אכן חתם על הטופס כאשר חותמת הנתבעת מוטבעת על המסמך. ויודגש, באותו טופס בל/250 עליו חתום המעסיק כלפי המוסד לביטוח לאומי על מנת שיכיר בתאונה כתאונת עבודה, ואשר נחתם כחודש לאחר התאונה, אין כל הסתייגות של הנתבעת מנסיבות התאונה כנטען על ידי התובע. ההיפך הוא הנכון: הנסיבות המפורטות שם תואמות בדיוק לנסיבות אותן מתאר התובע במסגרת כתב התביעה ותצהירו. ודי באם אפנה לדברי אמיתי בעמ' 38 לפרוטוקול שם אישר: "זה כתב יד לא שלי אלא של פלוני אני רק מאשר את פרטי האירוע". ובהמשך בעמ' 39 לפרוטוקול עת נשאל האם הגרסה שמסר התובע במל"ל ואשר אושרה בחתימת אמיתי נכונה אם לא, אישר: "בוודאי. אין פה משהו לא נכון הוא הלך להביא פסל וחזר עם כאבי גב". מכאן כי הכחשת הנתבעת את עצם קרות התאונה, הנה טענה בעל פה הסותרת מסמך בכתב עליו חתומה היא בעצמה, הכחשה אשר ממילא נסתרה גם בחקירתו של סמנכ"ל הנתבעת.

26. **שנית**, גרסתו של התובע בכתב התביעה ובתצהירו תואמת את הגרסה שמסר במל"ל: " ביום התאונה נשלחתי עם עובד נוסף להרים פסל כבד במשקל כ-120

ק"ג, אני ועובד נוסף ניסינו להרים את הפסל אולם הוא נפל לי מהידיים והרגשתי חולשה וכאבים בידים". (מסמך בל/200 מיום 7/11/18). שלישית, גם במכתב סיום העסקתו של התובע מיום 12/7/2018 אשר צורף לראיות התובע, אין מילה ולא חצי מילה ממנה ניתן ללמוד על הסתייגות כלשהי ולו הזעירה ביותר של הנתבעת כמעסיק בדבר נסיבות התאונה. במכתב מצוין: "באמצע חודש אפריל השנה, נשלחת להביא פסל מלקוח למשרדי החברה. לאחר חזרתך, התלוננת על כאבים במפשעה ובגב". (נספח ה' לראיות התובע). רביעית, גם ועדת המל"ל (ענף נפגעי עבודה) וגם מומחה מטעם הנתבעת, קבעו קיומו של קשר סיבתי רפואי בין הנכות שנתרה לתובע בע"ש מתני, לבין מנגנון התאונה של הרמת משא כבד כנטען על ידי התובע. סבורתני כי קביעה זו של מומחה הנתבעת הנה הודאה מפורשת בקיומו של קשר הסיבתי בין קרות התאונה לנזקיו של התובע.

27. לנוכח האמור לעיל, לא נותר אלא לתמוה כיצד במצב דברים זה וללא הינד עפעף מטיח מנהל הנתבעת בתובע טענות חמורות עת מאשים אותו בהתחזות, מבלי שהדברים מבוססים במסד ראיתי כלשהו, אלא כפי שהצבענו לעיל ההיפך הוא הנכון. בעניין זה אפנה לדבריו בישיבת קדם המשפט מיום 28/12/21 שם טען חזן כלפי התובע כי: "מדובר במתחזה, ואני טוען שהוא מתחזה", ובישיבת ההוכחות חזר על הדברים באומרו: "גב זה קלאסי לנסות ולהתחזות...הקטע הקלאסי שבו אתה רוצה להתחזות זה אתה אומר שכואב לך הגב. נתקלתי בזה אז וגם לעיתים היום" (פרוטוקול ישיבת ההוכחות בעמ' 41).

28. עסקינן בטענות חמורות המטילות דופי התובע, אשר הנטל להוכיחן הנו כבד במיוחד. כבר נקבע בפסיקה כי טענת להתחזות דומה במהותה לטענת מרמה או זיוף. בע"א 7456/11 מוריס בר נוי נ' מלחי אמנון ואח' (11.04.13) נקבע: "כאשר אחד הצדדים להליך מעלה טענת מרמה או זיוף, מוטל עליו נטל השכנוע להוכחת טענתו, בין אם מדובר בתובע או בנתבע. הגם שהנטל הוא של מאזן הסתברויות, כמקובל במשפט האזרחי, הרי שכמות הראיות ורף הראיות הנדרש לגבי טענת מרמה, אשר לה גוון מעין פלילי, הם גבוהים יותר ועל בית המשפט לבחון את הראיות בזהירות ובקפדנות". (ראו גם: ע"א 3546/10 אליהו מישאלי ואח' נ' אולגה קליין ואח' (18.04.12). בע"א 292/64 כהן נ' אשד, פ"ד יט(1) 414 (1965) נקבע: "תרמית או מעילה היא טענה רצינית בעלת גוון הפוגעת בשמו הטוב של האדם שנגדו היא מכוונת. לפיכך, טבעי הדבר, שבית-המשפט הנתקל בטענה כזאת ידרוש מידת הוכחה יותר גדולה וודאית מאשר בסוגי משפטים אחרים בעלי אופי פחות חמור". (ההדגשות אינן במקור).

29. כאמור לעיל ובהתאם לפסיקה, מצופה מבעל דין המעלה טענות מעין אלו כנגד יריבו, הגובלות בגוון פלילי ופוגעות בשמו הטוב, להציג למצער ראיות תומכות. ברם, במקרה דנן הנתבעת לא הציגה ולו קצה של ראיה. טענותיה נטענו בעלמא וללא כל אחיזה במסד הראיתי. יש להצטער על סגנון זה של מנהל הנתבעת המטיח בתובע האשמות שווא על סמך סברתו בלבד, מבלי שטורח לגבות בדבר. יש לציין בעניין זה כי להבדיל ממר חזן, בנו אמיתי לא הצטרף לדברי אביו ולא טען דבר כלפי התובע בעניין "ההתחזות" ולמעשה התרשמתי כי הוא עצמו אינו סבור שהתובע פעל באופן זה. אמיתי אמנם העלה טענות לגבי מוסר עבודתו של התובע (לכך אתייחס בהמשך), אולם לא ייחס לתובע התחזות או מרמה בנוגע לנסיבות התאונה, מה שאך מדגיש ביתר שאת את העלאת טענות הסרק של אביו כנגד

התובע. מצאתי להעיר, כי בסיכומיה ובצדק רב, לא חזרה ב"כ הנתבעת על טענות אלו של מנהל מרשתה, אשר מוטב היה שלא היו נטענות כלל מלכתחילה.

30. עם זאת ובצר לה, מנסה הנתבעת בסיכומיה להיתפס לניואנסים בדבר האופן המדויק בו הורם הפסל. לא מצאתי כל סתירה בין האופן בו תיאר התובע את התרחשות התאונה בראיותיו ובחקירתו ואין בהבדלי הדקויות עליהן מצביעה הנתבעת שלא לגמרי ירדתי לפשרן, כדי לשמוט הקרקע תחת גרסתו.

31. לסיכום הדברים, עדותו של התובע הייתה קוהרנטית, סדורה ואמינה. הנתבעת לא הציגה ולו בדל של ראיה הסותרת גרסתו של התובע הזוכה לגיבוי בשני מסמכים החתומים על ידי הנתבעת עצמה, במסמכי המל"ל ובחוות דעת רפואית של המומחה מטעמה. סבורתני כי די בדברים אלו על מנת לקבל גרסתו של התובע לעצם קרות התאונה כמתואר על ידו. **האם הנתבעת יצרה כלפי התובע "סיכון בלתי סביר וצפוי" שיש בכוחו להטיל עליה חבות?**

32. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים והראיות שהוצגו באתי למסקנה כי יש להשיב על כך בחיוב, כפי שיפורט להלן: טוענת הנתבעת כי ההחלטה להרים את הפסל היתה של התובע וכי היא לא הורתה לו לעשות כן. גם אם לצורך הדיון נצא מתוך הנחה כי הנתבעת לא הורתה לתובע להרים את הפסל, הרי שהתנהלותה הניחה לפתחו סיכון צפוי ובלתי סביר. אין מחלוקת בדבר שיחת הטלפון שהתקיימה בין אמיתי לתובע שנערכה עובר לניסיון התובע להרים את הפסל. אין גם מחלוקת כי התובע טען באותה שיחה כי מדובר בחפץ כבד והעלה ספק רב וחשש בדבר יכולתו לבצע את המשימה. אין בידי לקבל את טענת הנתבעת לפיה ההחלטה בסופו של יום הייתה נתונה בידי העובד. כפי שמצינו לעיל, עצם העמדת העובד בסיטואציה בה מתבקש להפעיל שיקול דעתו בסוגיה זו, מציבה את העובד במערכת לחצים בלתי אפשרית ובלתי הוגנת, כאשר מחד מבקש התובע לרצות את מעסיקתו וחושש להשיב פניה ריקם, ומנגד חושש להיפגע כתוצאה מביצוע המטלה. ומה עשה התובע? נכנע לתחושת המחויבות כלפי מעסיקתו, דבר שהוביל לפגיעתו. פערי הכוחות האינהרנטיים ביחסי עובד מעביד הם אלו שהובילו לכך כי חרף החשש מביצוע המטלה, עליו הובהר לנתבעת היטב עובר לביצוע המשימה, הלכה למעשה הנתבעת לא הותירה ברירה בידי התובע, אלא לבצע המשימה. מכאן שבנסיבות אלו, הנתבעת הייתה צריכה לצפות כי התובע עלול לנסות להרים משקל כבד שהינו מעל לכוחותיו ולהיפגע, אך נקטה בגישה פאסיבית המעבירה את האחריות על כתפי העובד באומרה: אם ינסה להרים את הפסל ויעלה בידו- מה טוב, וככל שייפגע אזי שהיא אינה נושאת באחריות לפגיעתו שכן העובד פעל "על דעת עצמו". התנהלות זו של הנתבעת אין בידי לקבל.

33. **אי בדיקה מוקדמת בדבר משקלו וגודלו של הפסל**- אמיתי העיד כי מר אלון שטיגליץ, מנהל מחלקת אומנות אצל הנתבעת, הוא שאמון על יצירת הקשר עם הלקוחות על מנת לברר מהן יצירות האומנות אותן צריך לאסוף מבית הלקוחות. אמיתי טען בחקירתו כי אינו יכול לדעת בוודאות אם שטיגליץ ידע על גודלו ומשקלו של הפסל, אם לאו. עם זאת, בסיום חקירתו הודה בהגנותו: "הוא זה שבעצם ידע מה יש בבית והוא בעצם הורה על היציאה למקום". (פרוטוקול, עמ' 39). עסקינן בהודאה מפורשת של הנתבעת בדבר ידיעתה, באמצעות עובד מטעמה, על גודלו ומשקלו של הפסל וחרף זאת לא דאגה להביא למקום אמצעי הרמה מכאניים על

מנת להרימו ולהובילו לחצריה בבטחה, שלא על גבם של העובדים תרתי משמע. אם לא די בזאת, האב, מנכ"ל הנתבעת, מאשר בחקירתו הנגדית בזו הלשון: "לא שאלנו ממי שאנו הולכים להביא ממנו סחורה לא כמה שוקל הציור או הפסל. מעולם לא שאלנו זאת. 30 שנה לא שאלנו. אם אנו מתרשמים שזה ענק אנו שולחים מובילים למקום עם מנוף" (עמ' 40 לפרוטוקול). עינינו הרואות, אפוא, כי הנתבעת במו פיה מודה שמעולם לא התעניינה בדבר גודלו/משקלו של הפסל בטרם הגעה לבית הלקוח. משכך, כיצד ועל בסיס מה יכלה הנתבעת לדרוש מהתובע לברר זאת בעצמו בהיותו בשטח? מה זה אם לא התנערות מהאחריות הרובצת לפתחה של המעסיקה, אל כתפי העובד הלא מיומן והלא מוסמך לדבר?! אין זאת אלא כי גם אם נקבל את גרסתה התמוהה של הנתבעת, לפיה כלל לא התעניינה בגודלו/או משקלו של הפסל אותו התבקשה להוביל מבית הלקוח, הרי שזה "אם כל חטאת" ומקור ההתרשלות שכן שומה היה עליה לערוך ברור מוקדם טרם שליחת עובדיה להתמודד עם הלא נודע, לא כל שכן עת הנתבעת עצמה מודה בפה מלא כי ישנו עובד המועסק בשורותיה שזהו בדיוק תפקידו. ומדוע לא זומן אותו מר שטיגליץ שהנו העובד היחיד שיכול היה לספק מענה לסוגיה זו? גם בעניין זה- לנתבעת הפתרונים. בנסיבות אלו יש לזקוף את אי זימונו של העד לחובתה של הנתבעת, וזאת בדומה ליתר העדים שפרטיהם נמצאים בשליטתה או בידיעתה של הנתבעת אותם יכלה הנתבעת לזמן אך בחרה שלא לעשות כן, ללא כל הסבר המניח את הדעת.

34. **משקלו וגודלו של הפסל** - טוען התובע כי משקל הפסל אותו נדרש להרים נאמד ב- 120 ק"ג. בחקירתו מציין בעניין זה: "הפסל יותר גבוה ממני ומנזאר גם". (פרוטוקול, עמ' 28). מנגד, טוענת הנתבעת בסיכומיה כי הנטל להוכיח את משקלו של הפסל הנו על התובע והלה כשל מלעשות כן. אינני מקבלת טענה זו של הנתבעת. ראשית, בתצהירי הנתבעת אין כל הכחשה בנוגע למשקלו של הפסל כפי שנטען הן בכתב התביעה והן בראיות התובע. שנית, הפסל שייך ללקוחה של הנתבעת והובל מבית הלקוחה לחצרי הנתבעת, כך שניתן היה בנקל להציג את משקלו וזאת ככל שסברה הנתבעת כי משקל הפסל נמוך מטענת התובע. עסקינן בנתון עובדתי המצוי בידיעתה או בהישג ידה של הנתבעת, אך משיקוליה נמנעה להציגו. סבורתני כי בנסיבות אלו נטל השכנוע גם בעניין זה, עובר לכתפי הנתבעת ולא להיפך. שלישית, חזן העיד בעצמו כי עם הגעת הפסל לחצרי הנתבעת נדרשו שישה עובדים(!) על מנת להובילו לתוך הגלריה. בחקירתו התבקש חזן להסביר זאת וטען כי נדרש מספר כה רב של עובדים בשל העובדה שהיה צורך להוריד את הפסל ב"מדרגות מפותלות". כך או כך סבורתני כי מספר העובדים שנדרשו לתת יד על מנת להביא את הפסל לייעדו אומר דרשני לגבי גודלו ומשקלו. מכאן, שגם אם התובע לא הוכיח כי משקל הפסל הינו 120 ק"ג בדיוק כנטען על ידו, די בדברים אלו כדי להוביל למסקנה כי עסקינן בפסל מתכת, גדול מימדים וכבד מאד. משאלו הם פני הדברים, מתעוררת ביתר שאת השאלה, הכיצד ייתכן כי הנתבעת לא זימנה למקום האירוע אמצעי הרמה/מנוף, כאשר חזן טען בעדותו במפורש כי הם נוהגים לעשות כן כדבר שבשגרה? במסד הראיתי שהונח לפניי אין מענה לשאלה מתבקשת זו, למעט ניסיונה של הנתבעת לגלגל אחריות זו לפתחו של התובע כמי שהיה עליו לדרוש הבאת מנוף למקום. מעבר לכך, הנתבעת אף לא הביאה כל ראייה להימצאותם של אמצעי הרמה/סבלות אחרים שהיו במשאית כנטען על ידה,

ולו על מנת להפריך גרסתו של התובע, הגם שהמשאית על תכולתה נמצאת בחזקתה.

35. עוד טוענת הנתבעת בעניין זה, כי העובדה שהעובד נאזאר הצליח בסופו של יום להעמיס את הפסל על המשאית לבדו, מעידה כי משקלו לא היה כנטען על ידי התובע אלא קל בהרבה. אינני מקבלת טענה זו. ככל שעובד אחר הצליח להרים את הפסל וחרף משקלו לא נפגע, אינה מעידה דבר וחצי דבר לגבי כובד משקלו של הפסל, אך כן מעידה על קלות הדעת בה מבקשת הנתבעת מעובדיה לבצע את עבודתם תוך לקיחת סיכון מיותר על גבם, שאינו עולה בקנה אחד עם חובת הזהירות המוטלת עליה כמעסיקה.

36. אי מתן הנחיות בטיחות לעבודה הספציפית בה עסק התובע ובמהלכה נפגע-

סעיפים 3(א) ו-3(ב) לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), תשנ"ט 1999, מורים בזו הלשון: (א) "מחזיק במקום עבודה יקיים הדרכה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם (להלן - הדרכה), באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא שכל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא דיו בנושאי ההדרכה, בהתאם לתפקידו ולסיכונים שלהם הוא חשוף; מחזיק במקום עבודה יחזור ויקיים הדרכה כאמור, בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה". סעיף 3(ב) מורה כי: "מחזיק במקום עבודה ינקוט אמצעים כדי לוודא שההדרכה שניתנה לעובדים הובנה על ידם כראוי וכי הם פועלים על פיה". סעיף 7(א) ו-3(ב) מורה בזו הלשון: 7(א) "מחזיק במקום עבודה ימסור לעובד במקום העבודה, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, תמצית בכתב של מידע בדבר סיכונים בעבודה שבה הוא מועסק, או הקיימים במקום העבודה או בכל מקום אחר שבו עלול הוא להיחשף להם עקב ביצוע תפקידו". הנה כי כן, תקנות מסירת מידע והדרכת עובדים מטילות על המעסיק חובה לקיים הדרכה בדבר מניעת סיכונים הכרוכים בעבודתו הקונקרטי של העובד והגנה מפניהם ולוודא שהעובד הבין את הסיכונים.

37. ולענייננו; אין מחלוקת כי הרמת הפסל, לא כל שכן הנפתו לתוך ארגז המשאית לנוכח משקלו, הייתה חריגה במיוחד עת מרבית חפצי האמנות המגיעים לגלריה קטנים וקלים בהרבה (עדות אמיתי עמ' 39 לפרוטוקול). אין גם מחלוקת כי תפקידו של התובע אצל הנתבעת לא היה כרוך בעבודת סבלות, ולא לשם כך נשכרו שירותיו. (סיכומי הנתבעת בעמ' 47). כאשר נשאל אמיתי בדבר ההדרכה שקיבל התובע בכל הקשור להרמת משאות כבדים השיב: "אני לא יודע כי מי שעשה את ההדרכה, זה היה העובד שעזב כשפלוגי הגיע, אני לא מכיר את התיעוד של ההדרכה". (פרוטוקול, עמ' 39). מיותר לציין כי העובד שהוזכר על ידי אמיתי ("אביב") לא הובא לעדות על ידי הנתבעת, התנהלות החוזרת כחוט השני בניהול הגנתה: אי הבאת עדים וראיות הנמצאים בשליטתה או בהישג ידה המלאה. דברים אלו מטים את הכף לטובת קבלת גרסת התובע, לפיה חרף העובדה שהתבקש לבצע עבודה חריגה שלא הייתה חלק מתפקידו, ועל כך אין מחלוקת, הנתבעת לא זו בלבד שלא ספקה לו אמצעי בטיחות וציוד מתאים, אלא גם לא סיפקה הדרכה והסבר כמתחייב. בעניין זה מצאתי להפנות לפסק דינו של כב' בית המשפט העליון בע"א 4446/06 רוברט וולטון נ' המרכז הבהאי העולמי-חיפה (23.12.09), שם נקבע: "נקודת המוצא לדיוננו היא כי על המעביד להנהיג שיטת עבודה בטוחה, להדריך ולפקח על אופן העבודה של עובדיו ולהזהירם מפני הסכנות הכרוכות

בעבודתם. דברים אלו נכונים מקל וחומר מקום בו העובד אינו מנוסה בעבודה מסוג זה שנתבקש לבצע". (ההדגשה אינה במקור).

38. לאור כל המקובץ לעיל, באתי לכלל דעה כי במאזן ההסתברויות הנדרש במשפט האזרחי, הוכיח התובע כי התנהגותה של הנתבעת כלפיו הייתה רשלנית, יצרה או לא מנעה סיכון בלתי סביר וצפוי כלפיו אשר התמשש וגרם לו לנזק גוף וכי הנתבעת לא נקטה בזהירות המצופה והמתבקשת בנסיבות אלו. מכאן, שהאחריות לפגיעתו של התובע רובצת לפתחה של הנתבעת. **אשמו התורם של התובע**

39. בכל הנוגע להטלת אשם תורם על תובע בתאונת עבודה השתרשה הלכה בפסיקה לפיה הדבר חריג לכלל ויוטל אשם תורם רק במקרים חריגים בהם בולטת רשלנותו. בע"א 663/88 שירזיאן נ' לבידי אשקלון בע"מ [7], בעמ' 232, נקבע על ידי כב' בית המשפט העליון: "מגמה, שהשתרשה בהלכות שנקבעו בפסיקות בית המשפט הזה, היא, כי במקרה שמדובר בתאונת עבודה, אשר בה נפגע עובד, יש לדקדק דווקא עם המעביד בכל הנוגע להטלת האחריות ולהקל במידה רבה עם העובד בייחוס רשלנותו, שגרמה או שתרמה לתאונה" (ראו בעניין זה גם ע"א 3769/97 שמעון דהן נ' אביבה דני (17/11/99)).

40. טוענת הנתבעת בסיכומיה, כי לתובע רשלנות תורמת גבוהה לפגיעתו. אינני שותפה לטענה זו של הנתבעת. כפי שקבעתי לעיל, סבורתני כי עצם העמדת התובע במצב אליו נקלע שלא בטובתו עת "נאבק" בין מחוייבותו כלפי מעסיקתו לבין החשש פן ייפגע, אינה צריכה לפעול בנסיבות דנן לחובתו. עם זאת, סבורתני כי גם התובע לא יכול לצאת "פטור בלא כלום" וגם לו יש תרומה מסוימת לקרות התאונה; שיחת הטלפון שנערכה בין התובע לאמיתי מעידה כי התובע היה ער לגודלו ומשקלו של הפסל ואף הביע חשש בשל המאמץ הדרוש על מנת להרימו. בנסיבות אלו, מצופה היה גם ממנו להפעיל שיקול דעת ולדרוש מהנתבעת לספק אמצעי הרמה מכניים וייעודיים ולא לנסות להרימו בכוחות עצמו פסל שמשקלו המוערך על ידו במעל 100 ק"ג. בהתחשב בנסיבות המקרה דנן, באתי לכלל מסקנה כי אשמו התורם של התובע בנסיבות המקרה דנן, יועמד על 10%.

סוגיית הנזקה הנכות הרפואית

41. התובע צירף לכתב התביעה חוו"ד רפואית מאת ד"ר יעקב בן צבי, אורטופד שנערכה ביום 7/1/20. כך מציין המומחה בחוו"ד: "מתהלך בליסט לימין, מתקשה ביישור הגב כרוך בכאב בלתי נסבל ברגע שמנסה להתיישר". בצילום CT מיום 4/4/19 נמצא "בלט גדול הלוחץ על מוצא שורש העצב בגובה L5- s1 RT". בהמשך מציין המומחה: "מדובר בתאונת עבודה ששינתה מהלך חיים שלם. מאדם עובד ומפרנס לאדם שהנו שבר כלי מרוסק לחלוטין, איינו מסוגל לעבוד ומדובר בעבודה פיזית במהותה... מתוסכל ביותר ומאידך כאוב ומתקשה בתפקודים הבסיסיים של היום יום. הוצע ניתוח בשל כשל הטיפולים השמרניים למיניהם. אני סבור שקביעת המל"ל נמוכה, אינה מתאימה למצבו ומקפחת אותו". המומחה קבע לתובע נכויות זמניות כדלקמן: אי כושר מלא לתקופה של שלושה חודשים וחצי, 50% לתקופה של 5 חוד' ו 30% לתקופה של 4 חוד' נוספים. סה"כ נקבעה לתובע נכות זמנית מצטברת לתקופה של שנה. המומחה העמיד נכותו הצמיתה של התובע בשיעור של 20% החל מיום 1/4/2019 בשל הגבלת תנועות בעמ"ש מתני בצורה בינונית לפי סעיף 37(7)(ב) לתקנות המל"ל.

42. הנתבעת הגישה חו"ד רפואית נגדית מטעמה שנערכה על ידי ד"ר גד ביאליק, אורטופד ביום 20/11/20. מומחה הנתבעת העריך נכותו הצמיתה של התובע בשיעור של 10% בגין הגבלה קלה של התנועות בעמ"ש מתני על פי סעיף 37(7) (א') לתקנות המל"ל. כפי שמצינו לעיל, המומחה מטעם הנתבעת לא שולל את הקשר הסיבתי בין מנגנון התאונה הנטענת לבין הנכות שנותרה בגבו של התובע, להבדיל מהנתבעת עצמה שהעלתה טענה בעלמא של התחזות.

43. על מנת לייעל את ההליך ולחסוך בעלויות הסכימו הצדדים על מיצוע הנכויות כך שנכותו הרפואית הצמיתה המוסכמת של התובע הועמדה על שיעור ממוצע של 15%.

44. התאונה הוכרה על ידי המוסד לביטוח לאומי כתאונת עבודה. ועדת המל"ל קבעה לתובע נכות צמיתה בשיעור 10% בגין פגיעה בעמ"ש מתני החל מיום 1/7/2019. המל"ל הכיר בתובע כנכה נזקק לתקופה שבין 11/5/18-30/6/18. הוועדה לא מצאה מקום להפעיל בעניינו של התובע את תקנה 15. **עיסוקיו של התובע עובר לתאונה ולאחריה**

45. התובע יליד 23/2/1987, רווק, כיום בן 35.10 מתגורר בדירת אימו. התובע מציין בחקירתו כי לא השלים 12 שנות לימוד וסיים לימודיו בכיתה י"א, כך שאין באמתחתו תעודת בגרות. לדבריו, לאחר שנשר מהתיכון ניסה ללמוד קורס בחשמל, אך לשווא. התובע העיד כי לא רצה להתגייס לצבא והוא שוחרר על רקע נפשי. עת נשאל התובע בחקירתו מה עשה מסיום לימודיו ועד היום, השיב: "הייתי עובד בחברה שהיא הגברה ותאורה שמשכירה ציוד לחתונות ולכל מיני אירועים, כנסים. על הדרך גם הייתי עובד, זו לא הייתה עבודה של יום יום אלא בסופש"ם כי זה היה אירועים, ובעבודות יום עבדתי בשיפוצים". (פרוטוקול, עמ' 23).

46. **אשר לעיסוקיו של התובע כיום**- התובע עבד אצל הנתבעת בתקופה שבין 12/16-7/18 במשך שנה וחצי אז התפטר מעבודתו, לטענתו בשל מגבלותיו עקב התאונה. בסוף שנת 2019 החל לעבוד כמטייל עם כלבים (דוג- וולקר) הוצאת כלבים לטיול מבתי פרטיים, אום פרוץ הקורונה שיבשה את תכניותיו להתפרנס בעיסוק זה. לדבריו: "2019 שהתחלתי לקראת סוף השנה, רציתי לפתוח פנסיון ולהמשיך עם טיולים בחוץ במקרה שאין עבודה. הגעתי למצב שאין לי עבודה, כלב אחד שמעסיק אותי 24 שאני לא יכול לעמוד כל כך הרבה בשביל כלב אחד, בפנסיון". (פרוטוקול, עמ' 26).

47. באפריל 2021 פתח ברשויות המס "עוסק פטור" וזאת על מנת שיוכל להוציא קבלות על עיסוקיו ולדווח הכנסותיו כדין וזה עיסוקו עד היום. לדבריו: "עדיין עם הכלבים וזה העיסוק היחיד שיש לי. שאני יכול להרשות לעצמי, כי כל עבודה לא טובה לי. לא מקבלים אותי לעבודה". (פרוטוקול, עמ' 25). בחקירתו הוסיף כי ניסה להשתלב במלצרות אך הרגיש כי מגבלותיו הפיזיות אינן מאפשרות זאת. פרוטוקול, עמ' 32). כאשר נשאל בחקירתו על אופי עבודתו בהוצאת כלבים, השיב: "אני קם בבוקר הולך לעבודה. אני עובר מלקוח ללקוח. יש לי אולי 6-7 כלבים קבועים ומידי שבוע לפעמים לקוח בא אליי, שצריך פה יום ושם יום...אני מעסיק את הכלבים לפי שעות, יש כאלה שרוצים שעה או יותר". (פרוטוקול, עמ' 26). **נתוני השתכרות התובע עובר לתאונה ולאחריה**

48. אשר לנתוני השתכרותו של התובע עובר לתאונה ולאחריה, ממסכת הראיות, הכוללת: טופסי 106 דוח רציפות ביטוח, ודו"ח שומה כפי שצורפו למוצגי התובע-עולה תמונת המצב הבאה, המוצגת בצורה מרוכזת בטבלת השכר כדלקמן:

שנה	שכר מצטבר שנתי	הכנסה חודשית ברוטו-נומינלית
2016 (אפריל-אוגוסט)	₪ 31,107	₪ 6,221
12/2016 (תחילת עבודה אצל הנתבעת)	₪ 4,417	
2017 (ינואר-דצמבר)	₪ 89,861	₪ 7,488 (8,616) ₪ משוערך להיום)
2018 (ינואר-מרץ)	₪ 29,468	₪ 9,823 (10,538) ₪ משוערך להיום).- עד לתאונה
אפריל-יוני	₪ 10,201	
יולי-נובמבר	דמי אבטלה	
2019- לא עבד		
2020- אין נתוני הכנסות. (שנת קורונה)		
2021 (עצמאי)	₪ 60,444	₪ 6,716
פתח תיק עוסק פטור (אפריל-דצמבר) באפריל 2021		₪ 7,137 (ש"ח משוערך להיום).

49. בסיס שכרו של התובע- מעיון בנתוני ההשתכרות עולה כי התובע עבד אצל הנתבעת מדצמבר 2016 ועד 12/7/18, קרי, כשנה וחצי לערך. נתון שכרו הרבע שנתי במל"ל: 9,872 ₪. התובע עותר בסיכומיו לבסיס שכר בסך של 10,000 ₪ בהתאם לשכרו במועד התאונה, בעוד שהנתבעת גורסת בסיכומיה כי אין לראות בבסיס השכר שהרוויח אצל הנתבעת כפוטנציאל שכרו. בעניין זה, גורסת הנתבעת בסיכומיה כי: "העובדה שהנתבעת נדיבה בשכר שמשלמת לעובדיה לא יכולה להעיד על פוטנציאל ההשתכרות של התובע". (פרוטוקול, עמ' 45).

50. בחקירתם העידו מנהלי הנתבעת בנוגע לתפקודו של התובע, אשר לטענתם לא היה משביע רצון וזאת בלשון המעטה. אמיתי טען בעניין זה: "כשהגיע ראיתי אדם מאוד נחמד, בן אדם שנחמד עם אנשים גם אני רציתי... בוא נאמר ראיתי אדם נחמד שמדבר כמה הוא רוצה להשתלב ולהתפתח ואחרי לא הרבה זמן התחלתי לראות שדיבורים לחוד ומציאות לחוד, כמעט מידי שבועיים אפשר לראות הודעות טלפון, "היי היום כואבת לי הבטן", לוקח את הכלבה לווטרינר, או דברים מהסוג הזה. במהלך 10 חודשים. היו הרבה היעדרויות אבל הוא תמיד מאוד נחמד, לא היה לי שום בעיה באופן אישי. פשוט זה לא בן אדם שאתה רואה שהוא בעל מוטיבציה לבוא ולעשות ולהיות מעורב". (פרוטוקול, עמ' 37-38). גם מר חזן חלק "מחמאות" לתובע וטען בקשר לתפקודו בעבודה כי: "פלוני בשלושים שנותי היה העובד הגרוע ביותר שיצא לי לפגוש..." (פרוטוקול עמ' 40).

51. אלא מאי? טענות אלו של הנתבעת אינן מתיישבות כלל ועיקר עם העובדה כי הועסק על ידה שנה וחצי ומעולם לא פוטר, עם תמונת השכר שהונחה לפניי עליה הצבענו לעיל לפיה שכרו של התובע עלה בכ-25% בין שנת 2017 לרבעון ראשון של שנת 2018 (עובר לתאונה). זאת ועוד, אין חולק כי התובע הוא זה שביקש לסיים עבודתו אצל הנתבעת, ולא פוטר על ידי הנתבעת בשל תפקוד לקוי או שאינו משביע רצון. הדברים צוינו בצורה מפורשת במכתב סיום העסקה מיום 12/7/18. אדרבא, במכתב זה אין כל אזכור לטענות קשות אלו של הנתבעת אלא רק בקשותי החוזרות והנשנות של התובע לסיים העסקתו אצל הנתבעת מסיבות רפואיות. כמו כן, הנתבעת לא המציאה כל ראייה להיעדרויות החוזרות ונשנות של התובע מעבודתו כנטען על ידה, כך שגם בעניין זה נותרו טענות אלו בעלמא. על מנת להתמודד עם עליית שכר מוכחת זו של התובע, שאינה מתיישבת כלל עם הטענות בדבר איכות עבודתו הירודה של התובע, מציין חזן בחקירתו "יש בעיה של עובדים, לשמחתי במחלקת לוגיסטיקה יכול היה להיות עובד גרוע. בכל מחלקה אחרת הוא היה עף". (פרוטוקול, עמ' 41). אין בידי לקבל טענות אלו של הנתבעת, בהיותן מגמתיות אשר אינן מתיישבות עם המסכת הראייתית עליה הצבענו לעיל. יתרה מזאת, עסקינן בטענות בעל פה הנטענות בדיעבד, וזאת כנגד נתוני השתכרות אובייקטיבים המציגים תמונה הפוכה מהנטען על ידי הנתבעת.

52. כאמור, התובע פתח עסק חדש רק באפריל 2021, כאשר הצליח להוכיח פוטנציאל השתכרות של כ-7,200 ₪ לחודש בשערוך להיום (ראו ת/1). בהתחשב בחבלי הלידה שקיימים באופן אינהרנטי בכל הקמת עסק חדש, קל וחומר בהתחשב בתקופת הקורונה שהראתה אותותיה גם בשנה זו, מצאתי כי בסיס השכר לו עותר התובע בסך 10,000 ₪, המתיישב עם השכר אותו הרוויח ברבעון הראשון של שנת 2018 עובר לתאונה, הנו סביר ומקובל עלי. **נכות תפקודית**

53. בסיכומי עותר התובע לנכות תפקודית בשיעור 15% בזהה לנכותו הרפואית, בעוד הנתבעת טוענת כי נכותו התפקודית של התובע נופלת מזו הרפואית. כאן המקום לציין כי בסיכומיה שולחת הנתבעת את בית המשפט, כלל לא ברור על איזה בסיס ראייתי, לבלוש אחר אתר הפייסבוק של התובע ולעיין בתמונות שהעלה לפייסבוק מהם עולה, כך לטענתה, כי ביולי 2018 שיחק כדורגל, נתון ממנו מתבקש בית המשפט להקיש וללמוד כי התובע מתפקד ללא דופי. כאמור, לא הוצגה לפניי כל תמונה או ראייה בעניין זה והתובע אף לא נחקר על כך. מדברים אלו מתבקשת מאליה השאלה-האמנם מבקשת הנתבעת כי בית המשפט יטול על עצמו סמכויות

שופט-חוקר, יכנס מיוזמתו לרשת חברתית כזו או אחרת על מנת לדלות פרטים מחייו האישיים של בעל דין?! דומה כי התשובה לכך ברורה.

54. כאמור, עסקינן בנכות אורטופדית מוסכמת בשיעור 15% בעמוד שדרה מתני שבוודאי הנה בעלת משמעות תפקודית בכלל, ובפרט עת מדובר בתובע דוגמת התובע דנן: גבר צעיר חסר השכלה או הכשרה פורמלית כלשהי, לא סיים 12 שנות לימוד ולא שירת שירות סדיר בצה"ל, מגיע מרקע משפחתי והתנהגותי בעייתי כפי שהעיד על עצמו, אשר מעברו התעסוקתי עולה כי מאז ומתמיד עבד בעבודות פיזיות בעיקרן (שיפוצים, עבודות תחזוקה וכדומה). נכות זו של התובע תהא מנת חלקו למותר תוחלת חיי עבודתו של התובע ועימה ייאלץ להסכין ולהתמודד.

55. לאור המקובץ לעיל ולאחר ששקלתי את השיקולים הצריכים לעניין, מצאתי להעמיד את נכותו התפקודית הכוללת של התובע, כמבטאת את צמצום האפשרויות התעסוקתיות העומדות בפניו ועימן את הגריעה הפוטנציאלית מכושר השתכרותו בעתיד בזהה לנכותו הרפואית האורטופדית בשיעור 15%. **הפסד שכר לעבר**

56. תקופה ראשונה: תקופת אי כושר מלא עד סוף שנת 2018 (9 חודשים) - הפסד השכר יבוצע בהתאם לתקופת אי הכושר שנקבעה לתובע על ידי המומחה מטעמו (אשר רובה אף אושר גם במל"ל שהכיר בו נכה נזקק עד 7/18), מה גם שחוות הדעת של ד"ר ביאליק מטעם הנתבעת שותקת בעניין זה. על פי בסיס שכר של 10,000 ₪ לתקופה שבין 4/18-12/18 בניכוי דמי אבטלה ששולמו לו בתקופה זו (7/18-11/18) המסתכמים בסך של כ- 22,000 ₪ ובניכוי 10,000 ₪ (שכר חלקי שקיבל תובע בחודשים אפריל-יוני 2018 עת ניסה לשוב לעבודתו אצל הנתבעת). חישוב אריתמטי של ההפסד בפועל מסתכם ב- (90,000-22,000-10,000) = 58,000 ₪.

57. תקופה שניה: בין השנים 2019-1/2023 (49 חודשים) חישוב אקטוארי בהתאם לנכות הרפואית- 49 (חוד') 73,500 = 15% X 10,000 ₪

58. סה"כ ההפסד לעבר מסתכם בפועל ב- 129,500 ₪ ובתוספת 12.5% פנסיה= 146,000 ₪ (במעוגל). בעניין תוספת פנסיה לניזוק שכיר- ראה פסק דינה של כב' השופטת וילנר בת"א (מחוזי חי') 16951-04-10 ע.מ.מ. נ' ע.מ.ר וקרנית (31.12.13) [פורסם בנבו].

59. עם זאת, מאחר ובמהלך תקופה זו פרצה מגפת הקורונה לחיינו אשר שיתקה בשנים 2020-2021 חלקים נרחבים מהמשק ושלחה עובדים רבים לתקופות חל"ת ואבטלה וזאת במנותק מאירועי חיים אחרים כגון התאונה דנן, ובהצטרף לעובדה כי התובע היה מי שהתפטר ביוזמתו מעבודתו אצל הנתבעת ובכך לא פעל בהתאם לחובת הניזוק להקטנת הנזק, יוערך ראש הנזק של הפסדי השכר לעבר לתקופה השניה (סעיף 57 לעיל) בשיעור 2/3 מהחישוב, כך שסך תקופת העבר תעמוד על 120,000 ₪. **פגיעה בפוטנציאל השתכרות לעתיד + פנסיה**

60. לאור כל המקובץ דלעיל, אופן חישוב ראש נזק זה יעשה על פי בסיס שכר של 10,000 ₪ ו- 15% נכות תפקודית עד לגיל 70 (גיל תוחלת חיי עבודה לעצמאי ללא תוספת פנסיה) כדלקמן: 10,000 ₪ X 15% X (מ.ה. ל-408 חודשים) = **383,000 ₪ (במעוגל). עזרת הזולת**

61. הלכה פסוקה, כי פיצויים בשל עזרה ייפסקו רק בהסתמך על ראיות שיובאו בפני בית המשפט, כאשר עזרה של בן משפחה אינה מזכה כדבר שבשגרה בפיצוי, ויש להוכיח כי חרגה מהעזרה המקובלת בין בני משפחה. עקרון זה נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין וביניהם בע"א 103/82, גדיר נ' מ", המאוזכר בספרו של המלומד קציר, "פיצויים בשל נזק גוף" (מהדורה שלישית הוצאת תמר), בע"מ 416 : "אמת נכון הוא, שכאשר בן משפחה נקלע למצוקה יש לצפות מבן זוגו, ואולי אף מבני משפחה אחרים, לעזור ולסייע לו ככל יכולתם. כאשר עזרה זו אינה חריגה מבחינת היקפה ומהותה מהעזרה המושטת על ידי בן זוג אחד לרעהו או בין בן משפחה אחד למשנהו במהלך חיים היום יום על תהפוכותיהם, ייתכן שאז אין לתרגם זאת למונחים כספיים". הלכה זו בה נדרש: 'מאמץ יוצא דופן וחרגי מעבר למקובל בין בני משפחה' כדי לזכות בפיצוי חזרה על עצמה גם בענין פלונית" (רע"א 7361/14 פלונית נ' פלוני 6.1.2015).

62. ומן הכלל אל הפרט; התובע מציין בתצהירו ובעדותו כי עודנו גר בדירת אימו הן מסיבות כלכליות והן בשל מגבלותיו בקשר לתאונה. אין מחלוקת כי התובע לא שכר עזרה בשכר, דבר שלא נטען וממילא לא הוכח. לצורך תמיכה בטענתו זומנה לעדות אימו, גב' שלומית הרי אשר טענה בחקירתה כי לא אחת ניצבת בלילות ליד מיטת בנה כאשר זקוק לה בשל כאביו, לדבריה: "יש לו בעיה בגב והוא שונה לגמרי מלפני התאונה. ועדין יש לו ימים שתוקף אותו כאב והוא שוכב ואני צריכה לטפל בו כול הלילה... כי הוא לא יכול לזוז, גם כוס מים אני צריכה להגיש לו". (פרוטוקול, עמ' 18). לאור תקופת הנכות הזמנית הארוכה שנקבעה לתובע, מצאתי להעמיד ראש נזק זה בסך כולל של 20,000 ₪. **הוצאות רפואיות ונסיעה**

63. לאור ההלכה שנפסקה בע"א 5557/95 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' אלחדד, פ"ד נא(2) 742 (30/4/97), זכאי התובע לקבל את הטיפול הרפואי הדרוש לו, במסגרת קופת החולים, בה הוא חבר וזאת מכח חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשמ"ד-1984. הפן השני של הלכה זו מחייב את הנפגע, למצות זכאותו לקבלת טיפול רפואי, במסגרת הרפואה הציבורית, ראה לעניין זה; ע"א 10/89 שבו נ' אילוז, פ"ד מו(2) 462, 456 (8/4/92). יתרה מכך, בהתאם לסעיף 87 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה-1995, ומכוח תקנות הביטוח הלאומי (מתן טיפול רפואי לנפגעי עבודה), תשכ"ח-1968, זכאי התובע לתבוע ולקבל מהמל"ל הוצאות נסיעה לשם קבלת טיפולים רפואיים והוצאות הטיפולים הרפואיים.

64. ובעניינו, אין חולק כי התאונה הינה תאונת עבודה המוכרת ע"י המל"ל ולפיכך התובע זכאי להטבות מן המוסד לרבות טיפולי פיזיותרפיה. בנוסף, בהיות התובע חבר קופ"ח הוא זכאי למגוון הטבות מכוח סל הבריאות המוצע למבוטח עפ"י חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לרבות טיפולים אמבולטוריים, פיזיותרפיה וטיפולים תרופתיים. התובע לא צירף לתצהירו ראיות על הוצאות רפואיות, חרף זאת, עותר בראיותיו לפיצוי בסך 25,000 ₪ ובסיכומיו מבקש התובע כי בית המשפט יפסוק לזכותו סכום נוסף לכיסוי הוצאות קנאביס רפואי אותן נוטל בשל כאביו. לדבריו, בחקירתו "נפתחה הדלת" לפיצוי גם ברכיב זה. אין בידי לקבל טענה זו של התובע. לתיק הראיות ואף בשלב מאוחר יותר לא צורפה כל ראיה או התוויה רפואית לשימוש בקנאביס רפואי, כאשר אף האישור הנטען לשימוש בקנאביס לא צורף לתיק.

65. עם זאת, ראיתי לנכון לפסוק לתובע פיצוי גלובלי לעבר ולעתיד בגין הוצאות בהן נשא או יישא בעתיד מעבר לזכאותו במסגרת סל הבריאות בקשר לתאונה לרבות נסיעות לקבלת טיפולים ככל שיזדקק להם בעתיד, בסך כולל של 4,000 ₪ לעבר ולעתיד גם יחד. **כאב וסבל**

66. בשים לב לשיעור הנכות הרפואית הצמיתה- 15% בהצטרף לתקופות אי הכושר המלא והחלקי, הריני מעמידה ראש נזק זה על סך 50,000 ₪ **החזר שכ"ט עו"ד בגין הגשת תביעה למל"ל**

67. בסיכומי התובע עותר בנוסף להחזר הוצאות בגין ייצוג בוועדות המל"ל. חרף זאת, התובע לא מציין את עלות הייצוג או הוצאותיו בעניין זה. מעיון בפסיקה, עולה כי ישנן דעות שונות בפסיקת הערכאות הדיוניות באשר להחזר הוצאות בגין ניהול תביעת המל"ל. עם זאת, ישנה התייחסות של בית המשפט העליון בסוגיה זו, אשר לטעמי ניתן להקיש ממנה דין דומה בקשר למחלוקת דנן, גם אם הדברים נאמרו באמרת אגב ללא דיון ענייני בסוגיה. כך נקבע בע"א 8326/12 כהן נ' עזבון טורוק (29.04.2013): "איני רואה מקום לפסיקת הוצאות בגין הליכי הגירושין שניהלה המערערת ולו בשל ריחוק הנזק, כמו גם אין מקום לפסיקת שכר טרחת עורך דין בגין הליכי המל"ל." (ההדגשות אינן במקור). בנסיבות אלו, מצאתי לדחות בקשתו של התובע בגין הוצאה נטענת זו. **סיכום ראשי הנזק:**

. הפסד שכר לעבר לתקופת אי כושר 120,000 ₪.

. הפסד שכר לעתיד-גלובלי 383,000 ₪

. עזרת צד ג' (עבר ועתיד) 20,000 ₪

. הוצאות רפואיות ונסיעה 4,000 ₪.

. כאב וסבל 50,000 ₪.

. בניכוי אשם תורם (10%) 519,000 ₪.

. ניכוי מל"ל: 54,000 ₪-

. סה"כ : 465,000 ₪ **5129371 סופו דבר**

68. לאור כל המקובץ לעיל, הריני מעמידה את נזקיו של התובע על סכום כולל של 465,000 ₪. על סכום פסק הדין יתווספו שכ"ט עו"ד בשיעור 20% בתוספת מע"מ כחוק והחזר הוצאות משפט.

69. סכום פסק הדין ישולם לתובע על ידי הנתבעת תוך 30 יום מהיום שאם לא כן, יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק, מהיום ועד מועד התשלום בפועל. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים. ניתן היום, ט' שבט תשפ"ג, 31 ינואר 2023, בהעדר

הצדדים. אידיית קליימן-בלק, שופטת

